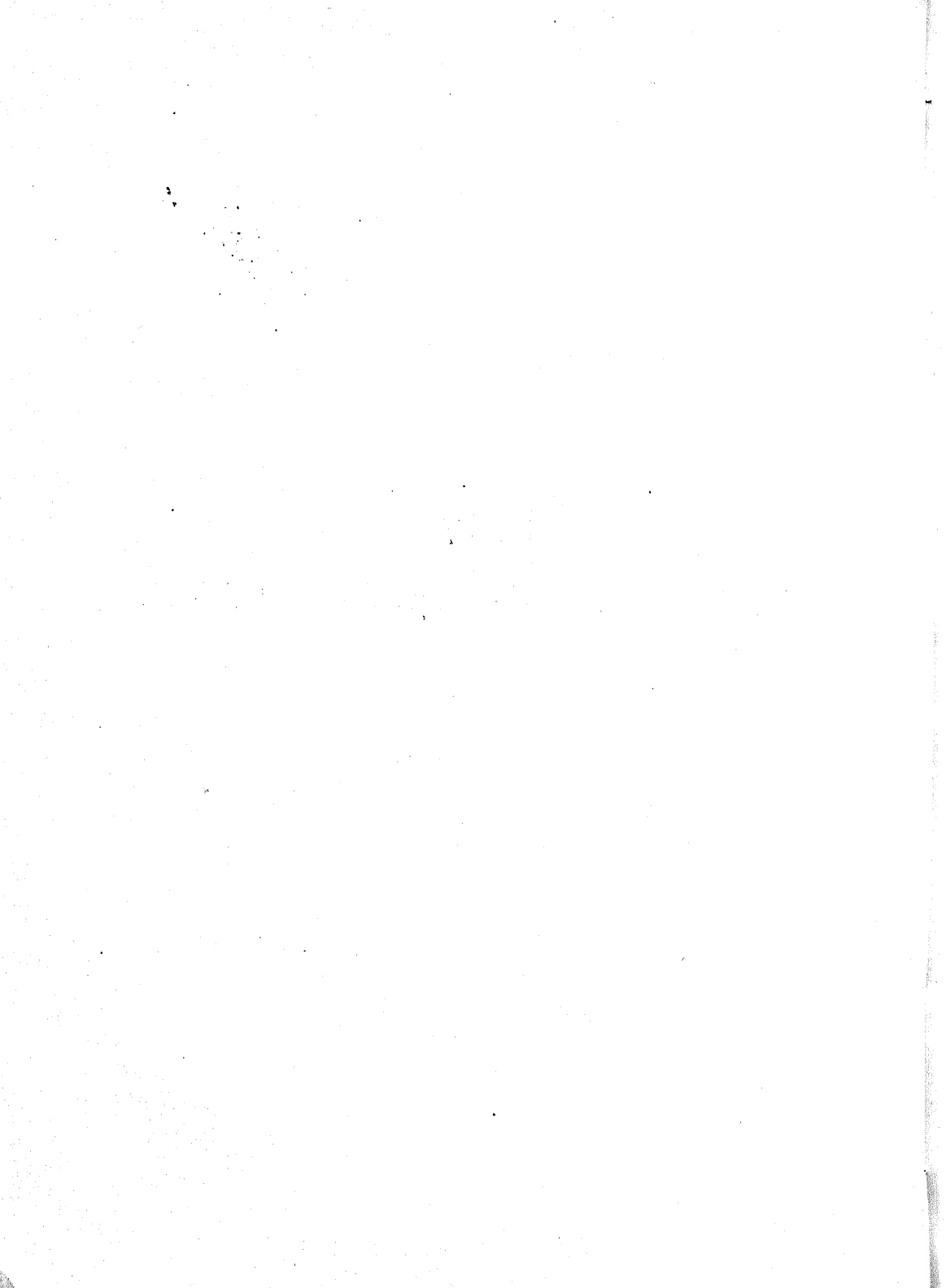

LISTY
O STUDIUM NÁRODOHOSPODÁŘSKÉM.

Předmluva.

Radost z pěkně se vzímajícího ruchu v českém písemnictví národohospodářském dlouho již mi kalil neutěšený, protože nevěcný způsob polemiky, jakým se nejen v časopisectvu různých našich sociálních stran, nýbrž i v brožurách a knihách nakládá naukami odpůrcův. Myšlenková podstata jejich nepodává se věrně, znešvařuje se tendenčně a zvláště rádo — místo výkladu nauk z jejich historických základův a časových podnětů — hřeší se podkládáním pohnutek neb cílů mravně pochybných, na kteréžto pole pak se svádí boj ovšem velmi pohodlný, protože nevyžaduje velké námahy duševní. Krátkozraké, bláhové fikce. Tak vede se liberalismu, socialismu vlastnímu, nábožensko-sociálnímu směřům, organizačním pokusům stavovského hnutí, každému navzájem se strany odpůrcův ostatních. Zhoubné řemeslo. Neosvěcuje, nýbrž zatemňuje. Nevede, nýbrž svádí. Neslouží pravdě, ale podrývá ji. A co jest nejhoršího: Mnozí tak ani nečiní ze zlé vůle, z jasně pojatého úmyslu, nýbrž jaksí bona fide. Četli tak u jiných a nemajíce sami dobrých základův a nenabývše tedy schopnosti ke kritické orientaci, propadli jejich agitačnímu kouzlu.

Odtud vzešel podnět nejprve mému článku »Boj proti liberalismu«, otištěnému v 2. roč. »Obzoru národohospodářského«, a z části také úvaze »O novém buditelství kněžském«, napsané pro měsíčník »Alétheiu« (1897). Posléz řečená úvaha měla přispěti k vymýcení nevěcného způsobu polemiky, který se zahostil v jedné části písemnictví našeho katolicko-sociálního, měla býti přímluvou, aby bylo na místech příslušných vážně dbáno o řádné vychovávání dorostu našeho kněžského ve vědách společenských, jak to dnešní potřeba vzhledem k působení jeho mezi lidem káže. Jak jinak by vlastně měl inteligentní svět český získán býti pro konservativné směry?

Polemika, kterou posléz řečený článek vyvolal, více však ještě dychtivé dotazy těch, které můj pozev, k nelíčené mé potěše, zaujal a povzbudil, zavdaly mně podnět k řadě článků — Listy o studium národohospodářském — které jsem během r. 1897 v »Alétheii« uveřejnil s úmyslem, abych ku pomoci přispěl snažení těch, kteří nebyli neb nemohou býti účastni vědecky odborného výkladu. Maje za to, že by mohly i jinde než v kruzích

původních adresátův nějaký prospěch způsobiti a především při rostoucím zájmu českého obecnstva na vzdělání národohospodářském snad mnohým nebezpečím čeliti, kterým bývá vydáno samoučné studium jsouc bez pevného návodového vesla, rozhodl jsem se vydati je v některých částech rozšířené znova. Snad konečně ani universitní posluchač, ani ten, kdo na universitě studoval, nepřečte je beze všeho užítku. Nebudeť jim, doufám, vaditi, že jsem zachoval původní ráz volné rozpravy, byť v ní nebylo lze tu onde vyhnouti se opakování, jež by v soustavném zpracování odpadlo, a nepotlačil zvláštní zřetel na ty, pro něž prvotně Listy byly určeny. Právě proto však také, dav celé knížce nadpis hlavní části za titul, předeslal jsem článek »O novém buditelství kněžském« jako úvod a na konci otiskl jsem znova »Boj proti liberalismu«, jen v maličkostech účinkem přátelské polemiky doplněný.

Ač jsem se vynasnažil podati výklad jasný, vzdělaným čtenářům obecně přístupný, přece nejsem bez obav, že začátečníku, který má býti tou pomocí do studia vědeckého uveden, nejedna věc na první ráz nebude snadna. Pro ten případ vznáším naň prosbu, trochu snad neskromnou, aby probíraje některé soustavné dílo odporučené na konci Listů, k těmto znova se vracel. Zevrubnější seznam obsahový má mu to usnadniti.

V P r a z e, v dubnu 1899.